

[Svend Erik Hovmand]

en politiske forening, ja, så må vi også på dette område konstatere et nedslående resultat. I dag er mindre end 10 pct. af befolkningen medlem af et politisk parti, og man vil med nogen ret kunne påstå, at 90 pct. kører en form for politisk frihjul.

Analysere vi baggrunden for disse tendenser, så må vi nok i nogen grad give dem ret, som siger, at flere og flere føler, at de er sat uden for beslutningerne i vort samfund. Mulighederne for indflydelse synes for mange at være blevet så komplicerede og så vanskelige, at de simpelt hen opgiver.

Det er venstres opfattelse, at vi både fra folketingets side, fra amtsrådenes side og fra kommunernes side bør gøre, hvad vi kan for at ændre denne udvikling. Vi mener, at vejen bør gå over en yderligere decentralisering. Vi tror på, at der er en nøje sammenhæng mellem indflydelse og ansvar på den ene side og på den anden side et øget demokratisk engagement. Derfor må det enkelte menneske sikres størst mulig frihed og direkte indflydelse på det, der vedrører ham eller hende i hverdagen, frihed til selv at vælge sine omgivelser og indflydelse på, hvordan de skal være.

Dette mål nås ikke ved, at vi fra folketingets side udstikker en masse generelle love, som efter ensartede retningslinjer fortæller amter og kommuner og deres beboere, hvordan nærdemokratiet skal praktiseres i den ene eller den anden situation. Nærdemokrati trives bedst under ubundne former. Målet nås først og fremmest ved, at man lokalt gør en indsats for at give den enkelte borger en medindflydelse på og et medansvar for lokale anliggender – på skolen, på daginstitutionen, gennem beboerdemokrati – og ved at overlade opgaver og ansvar til idrætsforeninger, borgerforeninger osv. Hvorfor skal vi på Christiansborg afgøre, hvad der lige så godt kan afgøres ude omkring i amter og kommuner, og hvorfor skal man i amter og kommuner afgøre, hvad der lige så godt kan afgøres lokalt? Bloktilskudstanken bør ikke standse ved byrådets port, men i videst muligt omfang lægges helt ud til borgerne.

En vigtig forudsætning er dog, at vi ikke forflygtiger tanken om det repræsentative demokrati. Det skal fortsat være kommunalbestyrelsen, der har det overordnede ansvar, men når rammerne er lagt, kan man i mange tilfælde overlade det til brugergrupper selv at

fylde dem ud. Vi er med denne holdning meget langt enig i de hovedkonklusioner, som flertallet af arbejdsgruppen om nærdemokrati er nået frem til i deres betænkning – og tilsyneladende også ministeren i hans redegørelse. Når jeg siger tilsyneladende, så er det, fordi jeg, belært af tidligere erfaringer, har en vis frygt for, at socialdemokratiske ministre ikke altid har hjertet med, når de siger og skriver de mange smukke ord om nærdemokrati og decentralisering. I praksis har vi desværre kunnet opleve nogle eksempler på, at man i grunden fortsat er af den opfattelse, at central dirigering alligevel er det bedste, når det kommer til stykket.

Om arbejdsgruppen vil jeg i øvrigt sige, at der jo har været rejst nogen kritik af dens sammensætning, og jeg synes, man måske stilsfærdigt kan sige: med nogen ret. Jeg underkender absolut ikke deltagernes personlige kvalitative egenskaber, men hvis man forestillede sig et arbejdsresultat, der virkelig for alvor skulle præges af nye ideer og visioner og måske utraditionelle idéløsninger, burde man nok i højere grad have inddraget folk uden for de etablerede organisationers og institutioners kreds.

Som helhed må man sige, at betænkningen ikke indeholder megen nytænkning; der er nok enkelte tilløb hist og her, men de bliver hurtigt gemt væk igen, fordi de ikke passer ind i systemet. Der er ligesom en undertone af, at sådan plejer man så sandelig ikke at gøre det. Disse lidt kritiske bemærkninger til trods mener jeg alligevel, og det vil jeg gerne understrege, at vi her har fået en nyttig og en saglig og en velunderbygget behandling af en række af de problemer, der er rejst i forbindelse med nærdemokratidebatten, og det vil jeg gerne ved denne lejlighed sige ministeren hjertelig tak for.

En væsentlig forudsætning for den enkelte borgers aktive medleven i det kommunale nærdemokrati er, at de kommunale enheder er så tilpas overskuelige, at den interesserede har mulighed for at danne sig et vist overblik. Set ud fra denne synsvinkel må vi nok indrømme, at kommunesammenlægningerne, som frem til 1970 reducerede kommunernes antal fra 1.300–1.400 til 277, ikke i alle henseender har været en god løsning.

Ved blot at studere valgdeltagelsen før og efter kommunesammenlægningerne får man et klart billede af, at interessen er faldende,